

روش های محاسبه هزینه مطالبات مشکوک الوصول

احتمال عدم وصول برخی از مطالبات در شرکت ها مسئله ای عادی است و در سالهای مالی مختلف ممکن است مکرر اتفاق بیفتد. به همین دلیل روشهایی در نظر گرفته می شود که بتوان بر اساس آن، میزان مطالبات مشکوک الوصول را در پایان سال مالی مشخص کرد.

روش اول- رسیدگی به کلیه اقلام

در مواردی که تعداد مشتریان کم است و امکان دسترسی به اطلاعات لازم در مورد وضعیت مالی مشتریان وجود داشته باشد، وضعیت تک تک آنها به طور مجزا مورد بررسی قرار می گیرد و اگر تمام یا بخشی از مطالبات احتمالا قابل وصول تشخیص داده نشود، معادل آن اندوخته مطالبات مشکوک الوصول که به اختصار به آن اندوخته یا ذخیره م.م می گویند در نظر گرفته می شود.

از آن جا که به هرحال احتمال سوخت طلب وجود دارد، هم در جهت رعایت اصل وضع هزینه های یک دوره از درآمد همان دوره و هم اصل محافظه کاری معادل مبلغی که احتمال وصول آن ضعیف است حساب هزینه م.م بدهکار و حساب ذخیره م.م بستانکار خواهد شد.

حساب بدهکاران به این دلیل بستانکار نمی شود که دراین مرحله هنوز سوخت طلب قطعیت نیافته است و صرفا احتمال آن حسب شواهد و قرائن مطرح شده است.

این روش با اینکه روشی دقیق است اما به دلیل محدودیتها و به خصوص در شرکتهایی که تعداد مشتریان بالاست، کارایی ندارد.

روش دوم- نسبت یا درصدی از مانده بدهکاران

همه شرکت ها و موسسات تجاری، روال و روش مشخصی برای فعالیتهای خود دارند که در طول زمان و مراجعه به آرشیوها می توانند به نتایج مشابهی دست یابند. به طور مثال ممکن است شرکتی به صورت تجربی دریابد که هر سال مقداری از مطالبات آن ها که به صورت درصدی از مانده حساب بدهکاران در پایان سال مشخص می شود، قابلیت وصول نخواهند داشت.

پس از مشخص کردن این روال، درصدی از مانده بدهکاران را در پایان سال محاسبه کرده و به همان میزان حساب هزینه م.م را بدهکار و حساب ذخیره م.م را بستانکار می کنند.

این روش متداولترین روش محاسبه هزینه (ذخیره) مطالبات مشکوک الوصول است.

مثال: مانده حسابهای دریافتنی موسسه بازرگانی ایران در پایان دوره مالی ۱۴۰۰۰۰۰ ریال است. این موسسه همه ساله معادل ۵ درصد مانده حسابهای دریافتنی خود برای مطالبات مشکوک الوصول ذخیره در نظر می گیرد. محاسبه و ثبت ذخیره لازم برای حساب های دریافتنی به صورت زیر است:

$$۱۴۰۰۰۰۰ \times ۵\% = ۷۰۰۰۰$$

هزینه مطالبات مشکوک الوصول ۷۰۰۰۰

ذخیره مطالبات مشکوک الوصول ۷۰۰۰۰

روش سوم- تهیه جداول زمانی - تعیین مدت بدهی بدهکاران

این روش نیز مانند قبلی بر اساس تجربه و بررسی اتفاقات مالی در سنوات قبل و چگونگی وصول مطالبات در گذشته است. به طور مثال شرکتی براساس تجربه و سوابق قبلی به این نتیجه میرسد که $7/5$ درصد از مطالباتی که بیش از شش ماه از آن گذشته و 5 درصد از میزان مطالباتی که بیش از 3 ماه و کمتر از شش ماهه و $2/5$ درصد از میزان مطالباتی که تا سه ماه از موعد وصول آنها سپری شده است احتمالاً وصول نخواهند شد.

در این گونه موارد از روش تنظیم جدول زمانی یا تعیین مدت بدهی بدهکاران برای تعیین میزان هزینه م.م استفاده می شود. مثال:

مشخص است که هرچه زمان تاخیر بیشتر می شود درصد احتمال عدم وصول بیشتر خواهد بود.

این روش نیز برای شرکتهایی که تعداد مشتری زیادی ندارند مناسب خواهد بود. چرا که تهیه جدول برای تعداد زیاد مشتریان بسیار سخت می شود.

مثال : جدول زیر حسابهای دریافتنی موسسه ای را به تفکیک نشان می دهد. همچنین درصدلایم برای مطالبات مشکوک الوصول نیز مطرح شده است. باتوجه به اطلاعات مطرح شده محاسبه ذخیره لازم برای مطالبات مشکوک الوصول به صورت زیر است :

نام مشتری	مبلغ طلب	درصد امکان
وصول		
لطفی	ریال ۱,۲۰۰,۰۰۰	%۱۰۰
مهرخواه	ریال ۸۰۰,۰۰۰	%۷۵
شمشیری	ریال ۵۰۰,۰۰۰	%۹۰
قلی زاده	ریال ۱,۰۰۰,۰۰۰	%۸۰
نوربخش	ریال ۱,۵۰۰,۰۰۰	%۱۰۰
جواب :		

$$۸۰۰۰۰ * \%۲۵ = ۲۰۰۰۰$$

$$۵۰۰۰۰ * \%۱۰ = ۵۰۰۰$$

$$۱۰۰۰۰۰ * \%۲۰ = ۲۰۰۰۰$$

$$۲۰۰۰۰ + ۵۰۰۰ + ۲۰۰۰۰ = ۴۵۰۰۰$$

هزینه مطالبات مشکوک الوصول ۴۵۰۰۰

ذخیره مطالبات مشکوک الوصول ۴۵۰۰۰

شرکت هایی که از نرم افزارهای دریافت و پرداخت استفاده می کنند می توانند از این شیوه به خوبی استفاده کنند. چرا که نگهداری اطلاعات مشتریان و تهیه گزارش از میزان مطالبات آنها توسط نرم افزار و در زمانی کم قابل انجام است

روش چهارم: روش درصدی از فروش های نسبه :

در این روش حسابدار براساس تجربه در هر دوره مالی درصدی از مانده حساب فروش نسبه خالص را به عنوان مشکوک الوصول شناسایی نموده و در دفاتر ثبت می کند .

مثال : مجموع فروش های سالانه موسسه ای ۱۶۰۰۰۰۰ ریال است که ۳۰ درصد آن نقد و مابقی نسبه است . این موسسه همه ساله معادل ۳ درصد فروش های نسبه خود را برای مطالبات مشکوک الوصول ذخیره در نظر می گیرد . محاسبه و ثبت ذخیره لازم به صورت زیر است :

$$۱۶۰۰۰۰۰ * ۷۰\% = ۱۱۲۰۰۰۰$$

$$۱۱۲۰۰۰۰ * ۳\% = ۳۳۶۰۰$$

هزینه مطالبات مشکوک الوصول ۳۳۶۰۰

ذخیره مطالبات مشکوک الوصول ۳۳۶۰۰